

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Opvs Theologicvm

Mauro, Silvestro

MDCLXXXVII

Q. 135. Vtrum eucharistia debeat confici in azimo, vel in fermentato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84149](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84149)

Num de cruce deponere, curare, & sepelire. Confirmatur: nam mulieres non ausæ sunt curare aromata, & corpus Christi vngere die sabbati; ergo neque Ioseph ausus fuisset corpus Christi curare, & sepelire die festo paschalis, qui erat præcipuus inter dies festos Iudæorum.

13. Respondetur, concedendo, Christum occisum fuisse ipsa solemnitate prima die azymorum, ac negando id non esse credibile. Ad probationem dicendum, quod Iudæi statuerunt Christum non comprehendere, & occidere in die festo, non quia putauerint id per legem non licere, sed quia cum ea die Hierosolymis ingens fieret concursus populi, qui Christum existimabant prophetam, timuerunt, ne si ea die conarentur comprehendere Christum, populus concitaret aliquem tumultum. Verum cum Iudas spondidisset se noctu, & sine tumultu traditurum Christum, timore deposito, consilium mutarunt, & oblatam occasionem acceptarunt, Christum ea nocte comprehenderunt, & die sequenti, concitato tumultu populi, extorserunt à Pilato, ut Christum crucingeret. Ad secundam probationem respondet Abulensis non fuisse Iudæis prohibitum accusare, ius dicere, sententiam pronunciare, & alias actiones forenses exercere prima die azymorum, siquidem nullibi in Scriptura exprimitur hæc prohibitio. Alij respondent, quod quamuis Iudæis prima die azymorum non liceret exercere iudicia, tamen principes sacerdotum in isto consilio legem interpretantes, vel scienter transgressores, arbitrati sunt expedire Christum comprehendere, & occidere, ne tota gens periret. Confirmatur solutio. Nam ex simili interpretatione die sabbati fecerunt quædam, quæ ipsis non licebant, siquidem accepta custodia à Pilato accesserunt ad sepulchrum, & positis custodibus, lapidem sigillo munerunt; ergo non est mirum, quod etiam prima azymorum legem interpretati, vel scienter transgressi Iudæi exercuerunt plures actiones communiter per legem prohibitas. Ad tertiam probationem dicendum, quod Iudæis non erat prohibitum, diebus festis mortuos sepelire, & alia opera, misericordiam exercere. Colligitur ex pluribus locis Euangelij, & ex Tobia 2. ubi narratur, quod cum esset dies festus Domini, & factum esset prandium bonum in domo Tobia, ac nuntiatum esset quemdam Iudæum iugulatum iacere in platea, relinquens prandium Tobias egressus est, & cadaver defuncti tulit in domum suam, ut id nocte sepeliret; ergo non est mirum, quod Ioseph potuerit corpus Christi de cruce deponere, & sepelire. At mulieres non sunt ausæ curare aromata, & corpus Christi vngere die sabbati, tum quia pluribus operibus tenebantur abstinere die sabbati, quam alijs diebus festis; tum quia fortasse diebus festis licebat quidem, cadavera sepelire, cum opus sepeliendi censetur necessarium, at non licebat cadavera iam sepulta,

vngere, cum tale opus non sit necessarium, sed possit facile, & sine incommodo differri ad alium diem.

QVÆSTIO CXXXV.

Virum eucharistia debeat confici in azymo vel in fermentato?

S. Thom. quest. 74. art. 4.

1. **P**lures sunt errores. Primus est Graecorum, quorum mentionem facit Leo IX. in epistola prima aduersus Michaelem Constantinopolitanum, qui post 1030. anno ab ortu Christi ceperunt docere Christum consecrasse in fermentato, adeoque non posse, ne quidem valide consecrari in azymo, ac latinos erroris insimulantes, ceperunt impicare azymitas. Secundus error, qui tribuitur Armenis, ac nullum habet auctorem latinum, docet non posse valide consecrari panem fermentatum. Tertius error est Hugonis, quem refert, & sequitur Glossa in capite litterarum celebratione missarum, ac docet, ita Graecis esse necessarium consecrare in fermentato, non possint valide consecrare in azymis, & latinis ita esse necessarium consecrare in azymis, ut non possint valide consecrare in fermentatis.

2. Contra hos errores dicendum: potest valide consecrari à quocumque tum graecum, tum latino, tum in pane azymo, tum in fermentato. Conclusio est de fide, ac definita Concilio Florentino sessione vltima in litterarum vnionis, & à Leone IX. in epistola prima contra errores Michaelis Constantinopolitani, eamque docuerant omnes scholastici.

3. Probatur primo. Ut enim ostensum est questione superiori, Christus consecit eucharistiam in azymis; ergo potest valide consecrari in azymis; sed etiam panis fermentatus est verus panis triticeus; ergo etiam potest valide consecrari in fermentatis. Explicatur, licet Christus consecerit eucharistiam in determinata specie vini, ex. gr. in vino albo, nihilominus quia instituit in materiam eucharisticam vinum ex vite, potest valide consecrari quolibet vinum ex vite, seu sit album, seu nigrum; ergo ex proportionali ratione. Licet Christus consecerit eucharistiam in azymis, tamen quia instituit ut materiam eucharisticam panem triticeum, potest valide consecrari quolibet panis triticeus cuiuslibet speciei, seu sit panis azymus, seu sit panis fermentatus.

4. Probatur secundo. Nam ab antiquissimis temporibus ecclesia, tum graeca, tum latina eucharistiam consecit ex azymis; ergo panes azymi possunt valide consecrari. Probatur antecedens auctoritate Epiphaniij auctoris graeci, qui haeresi, 30. loquens de Hebraeorum dicit: *Mysteria autem faciunt ad imitationem* *florum in ecclesia ab anno in annum per azymos*

est non fermentatos panes, & alteram mysterij partem per aquam solam; ergo iuxta Epiphanium, Hebionitæ in quantum faciebant mysteria, hoc est eucharistiam per azyma, faciebant id ad imitationem Sanctorum, adeoque Sancti, hoc est catholici, tum græci, tum latini utebantur azymis. Hinc aliqui, quos refert Vasquez disp. 174. cap. 1. num. 3. docent vniuersam ecclesiam, tum græcam, tum latinam à tempore Apostolorum ad exemplum Christi in azymis consecrassè, exorta verò hæresi Hebionitarum, qui dicebant à christianis legalia iudeorum esse obseruanda, vniuersam ecclesiam etiam latinam in fermentato coepisse consecrare: hac autem occasione cessante, ecclesiam latinam rediisse ad pristinum morem consecrandi in azymis, græcam remansisse in consuetudine consecrandi in fermentato.

5. Sicut licet Christus consecraverit ex gr. solum in vino albo, non instituit materiam eucharistie solum vinum album, sed vinum ex vite, abstrahendo ab albo, & rubro, ita licet consecraverit in azymis, non instituit materiam eucharistie solum panem azymum, sed panem triticeum, abstrahendo ab azymo, & fermentato, ideoque Euangelistæ non expriment panem azymum, sed solum panem. Porro non solum panis fermentatus, sed etiã panis azymus est simpliciter panis. Probatur primò: nam Euangelistæ dicunt Christum consecrassè panem; sed vt ostensum est, Christus consecrauit in pane azymo: ergo panis azymus simpliciter est panis. Probatur secundò: nam Luca ultimo dicitur, discipulos euntes in Emaus cognouisse Christum in fractione panis; sed hoc accidit ipsa die dominica, in qua Christus resurrexit, quæ dies, si Christus celebravit pascha eadem die cum iudeis, erat tertia azymorum, si non celebravit pascha eadem die, erat secunda azymorum, quibus diebus non licebat iudeis habere in domibus quidquam fermenti; ergo panis azymus est simpliciter panis.

6. Materia eucharistie est panis vsualis secundum speciem, licet secundum aliquam circumstantiam accidentalem sit minus vsualis. At panis azymus est vsualis secundum speciem, quæ consistit in hoc, vt sit panis triticeus, licet non sit vsualis secundum circumstantiam accidentalem azymi. Adde, quod Christus instituit materiam eucharistie panem vsualem, abstrahendo ab hoc, quod esset vsualis septem diebus azymorum, vel reliquis anni temporibus; panis autem azymus, licet non esset vsualis reliquis anni temporibus, erat vsualis septem diebus azymis. Demum Christus instituit in materiam eucharistie panem, qui erat vsualis, abstrahendo ab hoc, quod esset vsualis in mensis sacris, vel in mensis profanis; sed in mensis sacris, & in sacrificijs magis erat vsualis panis azymus, quã fermentatus, vt colligitur ex secundo Leuitici, vbi dicitur: *Omnis oblatio, quæ offertur Do-*

mino, absque fermento erit; ergo &c.

7. Posito, quod Christus instituerit materiam Eucharistie panem, abstrahendo ab azymo, vel fermentato, sequitur erroneum esse dicere, græcos non posse validè consecrare, nisi in fermentato, latinos non posse validè consecrare, nisi in azymo, vt docuit Hugo, quem sequitur Glossa. Quilibet enim sacerdos potest validè consecrare materiam, quæ ex institutione Christi est sufficiens; sed panis, siue sit azymus, siue fermentatus, ex institutione Christi est sufficiens; ergo quilibet sacerdos potest validè consecrare panem, siue sit azymus, siue fermentatus.

8. Paludanus in 4. dist. 11. quæst. 1. art. 4. concl. 6. docet, quod licet possit validè consecrari, tum in azymo, tum in fermentato, nihilominus tum latini, tum græci tenentur consecrare in azymis ad imitationem Christi, & Apostolorum, & conformando se Ecclesie S. Petri, & in hanc opinionem inclinauit etiã Scotus in 4. dist. 11. quæst. 6. quem sequitur Gabriel Alij dixerunt latinos non solum potest licitè consecrare in azymis, sed etiam teneri, ita vt peccent, si consecrent in fermentato: græcos è conuerso posse licitè consecrare, tum in fermentato, tum in azymo.

9. Contra has opiniones dicendum cum sententia communilatini, ita licet consecrare in azymo, vt per se non possint licitè consecrare in fermentato; & græcis ita licet consecrare in fermentato, vt non possint licitè consecrare in azymis. Probatur primò ex Leone IX. in citata epistola prima contra errores Michaelis Constantinopolitani, in qua conqueritur de græcis, quod cum Romana Ecclesia permitteret, vt græci in plurimis ecclesijs, tum in vrbe, tum extra vrbe consecrarent in fermentato, iuxta paternam consuetudinem, & traditionem, nihilominus græci non permitterent, vt latini in ecclesijs, & monasterijs, quæ habebant apud græcos, celebrarent in azymis, & addit: *Scit enim Romana Ecclesia, quod nihil obstant saluti credentium diuersæ pro tempore, & loco consuetudines, quando vna fides per dilectionem operans bona, quæ potest, vni Deo commendat omnes; ergo iuxta doctrinam Pontificis vterque ritus nihil obstat saluti, adeoque est licitus. Idem docet Eugenius IV. in litteris vnionis post vltimam sessionem Concilij Florentini, vbi etiam asserit vnumquemque debere ecclesie suæ morem amplecti; ergo iuxta Eugenium latini debent, & tenentur consecrare in azymis, græci debent, & tenentur consecrare in fermentato. Ratio est, quia ecclesia non solum permittit vtrumque ritum, sed etiam permittit, vt latinis præcipiatur ritus consecrandi in azymis, græcis præcipiatur ritus consecrandi in fermentato; ergo sicut latini tenentur consecrare in azymis, sic græci tenentur consecrare in fermentato.*

10. Addit S. Thomas art. 4. quem alij sequuntur, quod vterque ritus est rationabilis, sed

sed rationabilior est ritus consecrandi in azymis. Quod uterque ritus sit rationabilis, probat, afferendo rationem utriusque ritus ex Beato Gregorio in Registro, ubi dicit. *Romana ecclesia offert azymos panes, propterea, quod Dominus sine vlla commistione suscepit carnem: sed græcæ ecclesia offerunt fermentatum pro eo, quod Verbum Patris indutum est carne, sicut fermentum miscetur farina.* Quod rationabilior sit ritus consecrandi in azymis, probat primò, quia Christus consecrauit in azymis: secundò, quia Eucharistia potius est sacramentum corporis Christi, quod sine vlla corruptione conceptum est, quam sacramentum Verbi, quod suscepit carnem, eo pacto, quo farina suscipit fermentum; ergo conuenientius fit ex pane azymo, quod caret corruptione fermenti, quam ex fermentato, quod non fit sine corruptione fermenti: tertio, quia per panes azymos magis exprimitur sinceritas fidelium, & veritas fidei, quæ requiritur ad hoc sacramentum sumendum, iuxta illud Apostoli prima ad Corinthios quinto: *Itaque epulemur in azymis sinceritatis, & veritatis.* Quia tamen ritus consecrandi in fermentato est rationabilis, & suam habet significationem, & præterea est aptus ad detestandam hæresim Hebionitarum, & Nazarenorum, qui obseruantias legales euangelio miscebant, ideo etiam ritus consecrandi in fermentato fuit conuenienter receptus à græcis.

11. Conueniunt auctores, quod sacerdotes latini, qui ita sunt apud græcos, ut manent in ecclesijs, vel monasterijs, in quibus seruatur ritus latinus, possunt, ac debent seruare latinum ritum, consecrando in azymis, & sacerdotes græci, qui ita sunt apud latinos, ut morentur in ecclesijs, vel monasterijs, in quibus seruatur ritus græcus, possunt, ac debent seruare ritum græcum, consecrando in fermentato. Docuit id expressè Leo IX. in epistola citata, ubi dicit esse seruandas consuetudines talium ecclesiarum, & monasteriorum. Addit Suarius, quod licet græci manentes apud latinos in ecclesijs, in quibus seruatur ritus græcus, possint, ac debeant consecrare in fermentato, tamen latini, si fortè celebrent in talibus ecclesijs, non possunt celebrare in fermentato, quia hoc est priuilegium speciale græcorum: & ex proportionali ratione in ecclesijs latinorum apud græcos, græci non possunt celebrare in azymis, quia illud est priuilegium speciale latinorum. His suppositis, Ledesma in 4. art. 4. quæst. 5. dub. 2. docet sacerdotes græcos, etiam peregrinos, dum sunt in ecclesia latina, non posse consecrare in fermentato, sed teneri ad consecrandum in azymis iuxta ritum latinorum; & sacerdotes latinos etiam peregrinos, dum sunt apud græcos, non posse consecrare in azymis, sed teneri ad consecrandum in fermentato; iuxta ritum græcorum. Suarius disp. 44. sect. 3. docet sacerdotes græcos, si domicilium fixerint in locis, ubi non est ecclesia, in qua seruatur ritus

græcus, teneri ad conformandum se ritui latino, consecrando in azymis; & sacerdotes latinos, si domicilium potuerint apud græcos, teneri ad conformandum se ritui græcorum, consecrando in fermentato: sacerdotes autem peregrinos posse se conformare ritui ecclesie per quam transeunt, sed ad id non teneri.

12. Dicendum cum Vasquez disp. 177. cap. 3. græcos, qui domicilium fixerunt apud latinos, teneri ad conformandum se ritui latino, celebrando in azymis; latinos proportionatiter, si domicilium fixerunt apud græcos, teneri ad conformandum se ritui græco, consecrando in fermentato: at sacerdotes peregrinos, vel qui alicuius negotij gratia alicubi versantur, teneri ad consecrandum iuxta proprium ritum, adeoque ad consecrandum in fermentato, si sint græci, & ad consecrandum in azymis, si sint latini. Probat per singulas partes; & primò ostenditur, quod sacerdotes, qui domicilium fixerunt, tenentur se conformare ritui ecclesie, in qua domicilium fixerunt. Ex dictis enim supra, vnusquisque tenetur seruare ritum ecclesie, ad quam spectat; sed vnusquisque eo ipso, quod domicilium fixit in aliqua ecclesia, censetur spectare ad illam ecclesiam; ergo sacerdos græcus, si domicilium fixerit apud latinos, censetur spectare ad ecclesiam latinam, adeoque tenetur sequi ritum latinum: sacerdos autem latinus è contra. Secunda pars probatur, quia sacerdotes græci, licet peregrinentur apud latinos, si domicilium non fixerint, adhuc remanent in ecclesia græca, nec pertinent ad latinam; sacerdotes latini è contra.

13. Sacerdos latinus in casu, in quo non habeat panes azymos, & præbendum sit vnicum moribundo, non potest consecrare in fermentato, ut docet communis sententia. Ratio est, quia licet præceptum dandi vnicum moribundo sit diuinum, tamen est affirmatiuum, adeoque non obligat pro semper, sed pro debitis circumstantijs; sed inter alias circumstantias est, quod eucharistia conficitur iuxta ritum ecclesie; ergo cum non potest conficere eucharistiam in azymis, non obligat, sicut non obligat, cum non habet decras vestes, licet sacræ vestes ex præcepto præse ecclesiastico requirantur ad celebrandum sacrum.

QVÆSTIO CXXXVI.

Virum solum vinum ex vite sit materia Eucharistie?

S. Tho. quæst. 74. art. 5.

1. **S**olam vinum ex vite est materia eucharistie. Conclusio est certa, ut potè de finita in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. ut refertur capite *Firmiter de Summa Trinitate*, & capite *Sicut* in titulo, quo datur